

9-aprel - Amir Temur tavallud topgan kun

Kimki o'zbek nomini, o'zbek millatining kuch-qudratini, adolatparvarligini, cheksiz imkoniyatlarini, uning umumbashariyat rivojiga qo'shgan hissasini, shu asosda kelajakka ishonchini anglamoqchi bo'lsa, Amir Temur siyosini eslashi kerak!

Islom KARIMOV

Tong yulduzi

Vatan yagonadir,

Vatan bittadir!

N:14 (67075)
2016-yil
4-aprel

www.tongyulduzi.uz

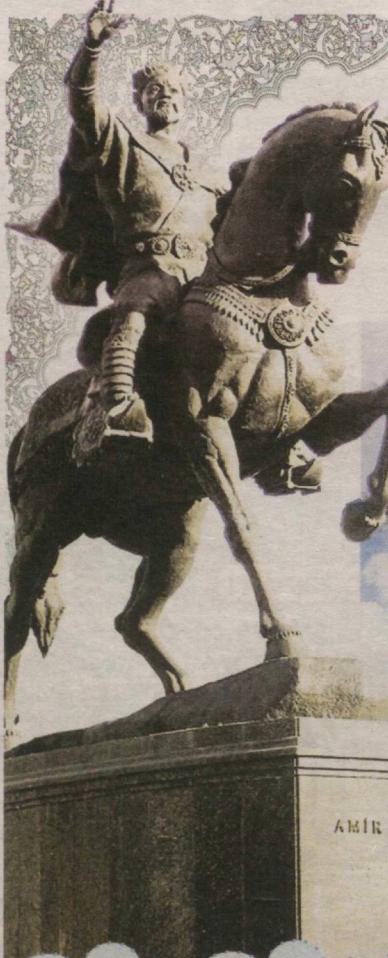
Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN – 2010-6092

O'QUV QAYDA BO'USA, ULUG'LIK BO'LAR,
BIJUM QAYDA BO'USA, BUYUKLIK BO'LAR.

Amir Temur jonboz bonyodkor edi, u ajoyib bog'-rog'li muhtasham inshootlar barpo etdi, shahar va qishloqlarni tikladi. Sug'orish tizimlari barpo qildi va ta'mirladi, rasmiy tarix ta'biringa ko'ra, u ekin ekishga yaroqli bir qarich yerni ham bekor qo'ymasdi.

V. V. BARTOLD

Bonyodkorlik Sohibqiron davrida davlat siyosati darajasiga ko'tarilgan edi, deyish mumkin. Amir Temur faqat o'z mamlakatidagina emas, balki boshqa yurtlarda ham bonyodkorlik ishlarini amalga oshirgani buning dalilidir. Dastavval sultanan poytaxti qilib belgilangan Samarqandni dunyoning eng obod shahariga aylantirdi, ulug'vorligini ko'rsatish uchun, atrofida Damashq, Bag'dod, Misr, Sheroz, Sultoniyasi kabi dunyoning mashhur shaharlari nomlari bilan atalgan, bog'-rog'larga ko'milgan qishloqlar barpo qildirdi.

Mamlakatda yo'llar kengaytirildi. Ko'priklar solindi, rabotlar tiklandi, bozorlar orastalandi, binolar qad ko'tardi, xiyobonlar barpo etildi, bog'lar yashnadi. Bu bog'lar haqida ispan elchisi Rui Gonsales de Klavixo o'z kundaliklarida zavq-shavq bilan qalam tebratgan. Ularning ichida Gulbog', Bog'i Dilkusho, Bog'i Chinor, Bog'i Nav va boshqa bog'lar nomi bor. Samarganda Ko'ksaroy, Amir Temur Jome masjidi, Bibixonim madrasasi, masjidi, Qusam ibn Abbas me'moriy majmui, Amir Temur maqbarasi, Shahrabszda Dorut-tilovat majmui, muhtasham Oqsaroy, Turkiston shahridagi Xoja Ahmad Yassaviy xonaqohi maqbarasi, Toshkent yaqinida Zangiota maqbarasi, Nahri Barlos arig'i, Kubol atroflari, Farg'onaviyasi, Murg'ob vodiysidagi yerlarga, Ozarbayjondagi Mug'on cho'llariga suv chiqarilishi, Shohruhiya, Baylaqon shaharlaringin bonyod etilishi, Tabriz, Bag'dod va Gurganj shaharlaringin qayta tiklanishi...

Bunday misollarni ko'plab keltirish mumkin. Sharafiddin Ali Yazdiyning: «Sohibqiron har yerdakim, imoratqa qobil yer ko'rsa erdi, ul yerda, albattra, bir imorat solur erdi...», degan so'zlari zinhor mubolog'a emas.

«Amir Temur solnomasi» kitobidan olindi

Muhammad ALI,
O'zbekiston xalq yozuvchisi

Amir Temur qurish, yaratish mentaliteti bo'lgan xalqning farzandi, tabiatan bonyodkor bo'lib tug'ilgan monandi yo'q zot edi.

...«Amir etdimki, deb yozadi Amir Temur «Tuzuklar»da. Katta-kichik har bir shahar, har bir qishloqda masjid, madrasa va xonaqohlar bino qilsunlar, faqir-u miskinlarga langarxona (musofirxonasi) solsunlar, kasallar uchun shifoxona qurdirsunlar va ularda ishlashtirish uchun tabiblar tayinlasunlar. Har bir shaharda dorul-amorat (hukmdor saroyi) va dorul-adolat (adolat saroyi) qursunlar...»

AMIR TEMUR – BUNYODKOR

Sohibqiron hikmatlaridan namunalar

* Bir ishga kirishishdan oldin chiqishni o'ylab qo'y.

* Biror ishni bajarishni o'ylasam butun zehnim, vujudim bilan bog'lanib, bitirmagunimcha undan qo'timni tortmadum. Har neki desam, unga o'zim amal qildum.

* Yaxshilarga yaxshilik qildim, yomonlarini esa o'z yomonliklariga tobshurdum.

* Ochiq yuzlilik, rahm-shafqat bilan xalqni o'zinga rom qildim. Adolat bilan ish yuritib, jabzulmdan uzoqroq bo'lismiga intildim.

«BIZ – BUYUK YURT FARZANDLARIMIZ»

shiori ostida yurtimiz bo'ylab yoshlar festivali bo'lib o'tmoqda.

Prezidentimizning «O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishga qaratilgan qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi Qarori asosida «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati hamda qator tashkilotlar hamkorligida yushtirilgan ushbu an'anaviy anjumanda jami 18 ta loyiha asosida umumaviy tadbirlar har bir hududda belgilangan dastur doirasida o'tkaziladi.

Ushbu festivalni o'tkazishdan maqsad, yurtimiz Mustaqilligining yigirma besh yilligini keng nishonlash, o'tgan davr mobaynidagi qo'lg'a kiritilgan yutuqlar, mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlarning mazmun-mohiyatini yoshlarga tushuntirishdan iborat.

Yaqinda Surxondaryo, Qashqadaryo viloyatlarida yoshlar festivali o'tkazildi. Festivalda viloyat yoshlari qatori, deputatlar, madaniyat hamda san'at namoyandalari, sportchilar, ijodkorlar, xalqaro olimpiyadalarda yurtimiz dovrug'ini dunyoga yoyib kelayotgan iqtidorli o'g'il-qizlar qatnashdi.

Mehrionlik uylari va maxsus makkab-internatlar, bolalar musiqa va san'at makkabatlari, sport majmualari kabi maskanlarda «Kamolot» kutubxonasi, «Siz sevgan qahramonlar», «Hech kim mehr va e'tibordan chetda emas», «Nuroniylar e'zozimizda», «Ommaviy madaniyat» va yoshlar ma'naviyatiga, «Biz – sog'lom turmush tarafdomiz» singari tadbirlardan yoshlar olam-olam taassurotlar oldilar.

Jumladan, Oltinsoy tumanidagi 15-balolar musiqa va san'at makkabida «Kamolot» kutubxonasi loyihasi doirasida bilimdonlar taniqli ijodkorlarning dastxati bitilgan kitoblar bilan taqdirlandi.

Tadbir davomida yoshlar, biz buyuk yurt farzandi ekanmiz, bu nomga munosib bo'lism uchun tinimsiz izlanishimiz, yanada ko'proq o'qib, o'rganishimiz juda muhim, deya ta'kidlashdi.

OLMOS

Yurtimizda yoshlarni ezgu maqsad yo'lida birlash tirayotgan «Biz – buyuk yurt farzandlarimiz» shiori ostidagi festival yillardan-yilga kengayib bormoqda. Milliy va umuminsoniy qadriyatlar, Vatan ravnaqi, yurt tinchligiga yo'g'irigan yirik loyihalar asosida ommaviy tadbirlar o'tkazilmoqda.

2 TA OLTIN MEDAL – O'ZMU TALABALARIDA!

Dunyoga mash-hur ne-ne allo-malarga beshik bo'lgan bu zamin bugun jahonga o'z iste'dodlarini ko'z-ko'z qilmoqda. Fan va ta'lil izchil mamlakat yoshlarining qo'liga kiritayotgan yutuqlari bilan faxrlansak arziyi. Al-Xorazmiy izdoshlarining Kiprada bo'lib o'tgan xalqaro olimpiadada faol ishtiroki so'zimiz qatnashdi.

Bellashuvda O'zbekiston Milliy universitetining mexanika-matematika yo'nalishi 2-bosqich talabalarini Hakimboy Egamberjanov va Shohrux Ibrohimov oltin medalni qo'liga kiritdi. Mirmuhsin Mahmudov esa maxsus diplomga sazovor bo'ldi.

Kirp ta'lif va madaniyat vazirligi, matematika jamiyatini hamda Janubi-Sharqi Yevropa matematika jamiyatini tomonidan tashkil etilgan ushbu intellektual musobaqa yurtimiz olyi o'quv yurtlari yoshlar uchun yaratilayotgan keng imkoniyatlari, ta'lif sifati hamda jahon yoshlarini bilan bellasha oladigan bilimli talabalarimiz borligini yana bir bor namoyon etdi.

Xurshida SULAYMONOVA

«BOYLIKNI BOLALIKDAN ASRANG»

TANLOVIGA

TABIATNI ASRASHGA BARCHAMIZ MAS'ULMIZ

Tabiat in'om etgan beba boyliklar — ichimlik suvi, tabiiy gaz va elektr-energiyanidan oqilonan foydalanish lozim. Bu behudaga sunvi isrof qilmaslik, gaz pitalarni va elektr-energiyanı kerak bo'lmagan vaqtida o'chirib qo'yish kerak, deganidir.

Uyimizda gaz bo'limasa ovqatni nimada pishirib, choyni qanday qaynatamiz? Elektr-energiyasiz kiyimlarni qanday dazmollaymiz?

Ularson ishlab chiqarish korxonalarining ishi to'xtaydi. Yoki sun bo'limasachi? Axir uni hayot manbai, deyishadi-ku. U bo'limasa, qo'limizni, kiyimlarni, idish-tovoqlarni nimada yuvamiz? Bizga kislorod chiqarib beruvchi daraxtlar ham u bilan tirik ekanai barchaga ayon. Hayvonlar, qushlar, barcha tabiat u nabot dunyosining suvsiz yashashi qiyin. Shunday ekan, ularni behuda isrof qilmaylik!

Bo'sang agar tejamkor,
Senga bo'lar omad yor.
Doim topasan iqbol,
Hayotingda mazmun bor.

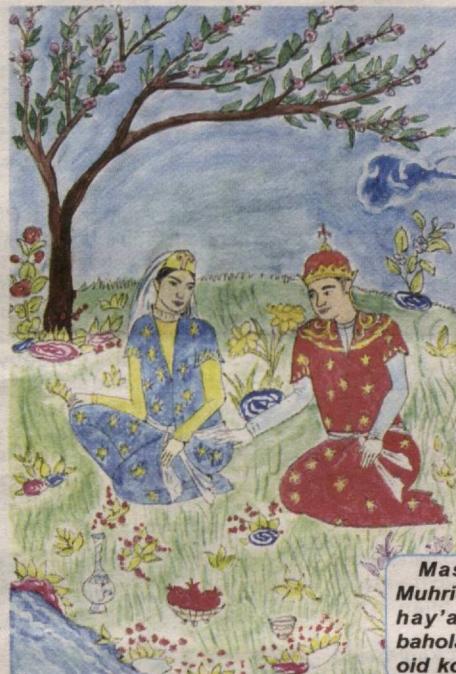
Behruz XOLBO'TAYEV,

Qashqadaryo viloyati, Chiroqchi tumanidagi 13-umumta'l'm maktabining 5-sinf o'quvchisi

Buxoro viloyatining G'ijduvon tumanidagi 8-IDUMIda o'tgan yilning dekabr oyidan shu kunga qadar «Navoiyni hamma va har kun o'qishi kerak!» shiori ostida qator tadbirilar belgilandi. Shu munosabat bilan ko'plab ezgu ishlar amalgalashirildi.

NAVOLYNI O'RGANAMIZ

O'quvchilar 100 dan ortiq «Xamsa» asarini xarid qilishdi.

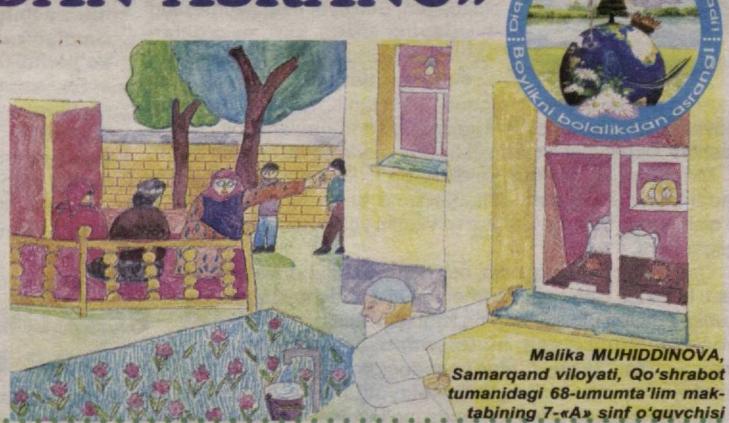
«Xamsa»dan o'r'in organ axloqiy-tarbiyaviy, falsafiy ahamiyatga molik «Hayrat ul-abror» (Yaxshi kishilarning hayratlanishi) dostoni tarbiyaviy soatlar va ma'naviyat saboqlarida o'rganilib, tahlil qilinmoqda.

Asar yuzasidan o'quvchilar tomonidan rasm tanlovlari o'tkazildi. Kuni kecha mazkur asarni o'rganish bo'yicha badiy kecha tashkillashtirildi. Ushbu tadbirda nafaqat o'quvchilar, balki ustozlar tomonidan tayyorlangan sahna ko'rinishlari namoyish etildi.

— Bu dostonni o'rganish orqali o'quvchilarimiz allomaning yuksak falsafiy qarashlaridan voqif bo'ldi. Qolaversa, kitobxon ma'naviyatni axloqiy-tarbiyaviy g'oyalari asosida boyishiga zamin yaratildi, — deydi ma'naviy va ma'rifiy ishlar bo'yicha rahbar o'rinnbosari Yodgor Azimov.

NURBEK

Maskanning 7-«D» sinf o'quvchisi Muhriddin Umedovning chizgan rasmlari hay'at a'zolari tomonidan yuksak baholanib, joriy oyda uning ijodiy ishlariga oid ko'rgazma o'tkazilishi rejalashtirildi.

Malika MUHIDDINOVA,
Samarqand viloyati, Qo'shrabot tumanidagi 68-umumta'l'm maktabining 7-«A» sinf o'quvchisi

TARBIYAVIY SOATDA: TEJAMKORLIK MAVZUSI

Bugun tarbiyaviy soatda «Tejamkorlik — davr talabi» mavzusida suhbatlashdik. Ustozimiz Sanobar opa tabiiy gaz, elektr-energiya va ichimlik suvini tejashta doir xalq maqollarini yoddan aytib berishimizni va hammamiz birgalikda uni muhokama qilishimizni aytdilar.

Uyga kelboq, men buvijonimdan bu haqda so'radiim. Ular qadimda hech kim isrofarchilikka yoki qo'yman, chunki bu juda og'ir gunoh hisoblanganini aytdilar. Yana avvallari tabiiy gaz bo'lmagan uchun odamlar suv qaynatishda samovar yoki qumg'onidan foydalangan. Ovqatni esa loydan o'choq yasab, ustiga qozon o'natib, tagiga xas-cho'p va o'tinlarni yoqib pishirgan. Kechalari sham yoqib yoki oy shu'lasida kitob o'qigan va kashtalar tikishgan. Ichimlik suvi esa quduqlardan olingan, — dedilar.

Men buvimmning gaplaridan o'zimga xulosa chiqardim. Ushbu tabiat boyliklarini ota-bobolarimizdan meroz bo'lib qolgan udumlarga va xalq maqollariga asoslangan holda ko'z qorachig'imdek asrashni, ularni kelajak avlodga yetkazishni niyat qildim.

Iqbolxon MUHAMMEDOVA,
Toshkent shahar, Yakkasaroy tumanidagi
73-umumta'l'm maktabining 4-«A» sinf o'quvchisi

«KAMOLOT» DA KITOB DO'KONI

Bu yerda bugungi kunda 20 mingga yaqin o'zbek va jahon adabiyotining taniqli ijodkorlari qalamiga mansub mumtoz asarlar mavjud. Shuningdek, o'quvchilarga mo'ljalangan suratlari ertak kitoblar, darsliklar bo'yicha qiziqarli jurnallar, «Kamolot» kutubxonasi rukni ostida chop etilgan eng sara adabiyotlar o'rinni olgan.

Kitoblar orasida ingliz tilida chop etilgan «Qor malikasi», «Tom Soyyerning boshidan kechirganlari», «Pinokkioning sarguzashtlari» kabi kitoblarning borligi ingliz tilini o'rganayotganlar uchun yaxshi sovg'a bo'lishi aniq.

Muhammadjon MAHMUDOV,

Farg'ona shahri

BEHRUZ HIKOYA YOZYAPTI

— O'g'ilim Behruz hikoya yoza boshladи, bir ko'rib berasizmi?

— dedi mehmon menga uch-to't varaqni uzatarkan. Ularni e'tibor bilan o'qiy boshladim.

— Bolalar ijodkorlaridan kimlarning asarlarini o'qisan, jahon adabiyotidan-chi, — dedim Behruzga hikoyalarni yana qayta varaqlar ekanman. Kutganimdek bu savolimga undan jo'yali javob ololmadim. Beixtiyor ustozlarimning bir paytalar bizga bergan o'gitlari yodimga tushdi.

— Ijodkor bo'laman, degan odam juda ko'p kitob o'qishi, o'qiganda ham tanlab, ma'naviy olamini boyitadigan asarlar o'qishi kerak. Ijod namunalarini bir chetga tashlab, biroz vaqt o'tgach esa yana qayta ko'rib chiqish lozim.

Maslahatim ma'qul keldi chog'i, Behruz hikoyalarini indamaygina qaytarib oldi. Xursand bo'lganim esa otasi u o'qishi kerak bo'lgan kitoblar ro'yxatini yozib berishimni iltimos qilgani edi.

Oradan ancha vaqt o'tib, ota-bola yana tahririyatimizga kirib kelishdi. Gap orasida Sherzod aka ilk uchrashgan kunimizdayoq o'g'liga barcha kitoblarni olib bergani, yosh do'stimiz esa mutolaadan charchamayotganini, asosiy ular xonadoniga badiiy adabiyotlari muntazam kirib kelayotganini zavq bilan gapirib berdi. Uylarda mo'jazgina kutubxona ham paydo bo'libdi. Bu yangilikdan quvondim.

Suhbatimiz chog'i Behruz qo'lidagi xatjiddan bir varaq qog'ozni olib menga uzatdi. «Qo'zichoq». Uning hikoyasining nomi shunday edi. Hikoyani o'qiy boshladim. Ko'z oldimda peshonasida oppoq qashqasi bor, baxmalday qop-qora qo'zichoq gavdalandi. Uning dikirdikir harakatlari, bezoz shoxliklari juda chiroli tasvirlangan, kishi zavqini uyg'otardi. «Zo'rl». Beixtiyor bu so'zni aytib yuborganimni o'zim ham sezmay qoldim. Ro'paramda esa bir paytalar ko'zlarini javdirab turgan bolakay emas, o'ziga bo'lgan ishonchi butun vujudida barq urib turgan ijodkor turardi. Kitobning yorqin shu'lasi yana bir xonadonni munavar etayotganini ko'rish men uchun quvonrali edi.

Yusuf ABDULLAYEV

Farg'ona shahrida «Kamolot» yoshilar ijtimoiy gashi viloyat Ken-shabbusi bilan «Kamolot» do'konini ochildi.

QALB ZIYOSI

Yashnobod tumanidagi 255-umumta'lim mакtabida «Kitobim – oftobim» deb nomlangan tadbir bo'lib o'tdi. Unda bolalarning sevimli yozuvchisi Xudoaberdi To'xtaboyev va shoir Salim Hamroqulovlar ishtirot etishdi.

Bayramona ruhda o'tgan kechada mакtab faollar zali ilm-u ma'rifatga chaqiruvchi shiorlar, turli badiiy kitoblardan namunalar, ular haqida ma'lumot beruvchi bukletlar bilan bezatilgan. Ushbu tadbirda mакtabning 4- va 6-«B» sinf o'quvchilari Xudoaberdi To'xtaboyevning hayoti va ijodi hamda adibning asarlarini qahromonlarini aks ettirgan sahna ko'rinishlari, o'zlarini qiziqitgan savollari bilan faol ishtirot etdilar.

— Kitob qalba nur beradi, u bilan inson olamni anglaydi. Zamanni oftob isitsa, inson qalbini kitob tafti ilitadi, nurlantiradi, — deydi tadbir tashkilotchisi, kutubxona mudirasi Zuhra opa Valixonova.

Adibning mazmunli suhbati va yoshlik davridagi qiziqarli xotiralari ishtirotchilarda katta taassurot uyg'otdi.

Poytaxtimizning Yashnobod tumanidagi 198-umumta'lim mакtabida

OTALAR MAJLISI

bo'lib o'tdi.

Ota-onal quyosh yanglig' hayotimizga nuri sochib turuvchi aziz insonlardir. Bamisol oy kabi yorug'lik taratib yo'llarimizni nurafshon etadilar.

Shu sabab, eng go'zal dostonlar, qo'shiqlar ana shu zotlarga bag'ishlangan. «Ota – oilaning tayanch ustuni» mavzusidagi tadbir o'zgacha tusda tashkil-lashtirildi. Kechaga o'quvchilarning otalari, mahalla faollari va ustozlar taklif etildi.

BOLALIKNING BEG'UBOR BOG'LARI

Toshkent viloyati, Yangiyo'l tumanidagi 57-umumta'lim mакtabida faxriy pedagog, bolalar adibasi, Respublikada xizmat ko'rsatgan xalq ta'limi xodimi Muhamayyo To'laganova bilan ijodiy uchrashuv bo'lib o'tdi.

— Bolalik chog'larmida kitobga qiziqishim baland edi. Qo'llimga tushgan badiyi asarsi o'qib tugatmagunimcha ko'nglim joyiga tushmasdi. Bu qiziqishim natijasida o'zim ham maqolalar, bolalar hayotiga oid hikoyalar mashq qila boshladim. Vaqt kelib o'zimning ham kitoblarim chop etildi. Hayotimni mazmunli o'tishida kitobning o'rni katta ekanligini ta'kidlashdan charchamayman, — deydi Muhamayyo opa.

Bunday ibratli tadbirlarni o'tkazish ushu bilim maskanida yaxshi an'ana aylangan. Ayniqsa bu borada fidoyi pedagoglar Yulduzzon Nazarova, Shahnoza Mirzarahimovalarni alohida ta'kidlash lozim. Ijodkor bilan bo'lgan uchrashuv barcha o'quvchilarda katta taassurot qoldirdi.

Muzaffar AHMEDOV

Ta'lim maskanining 5-«A» sinf o'quvchilari yod olgan she'rlar, ijob etgan raqslar, sahna ko'rinishlari barchaga manzur bo'ldi. Farzandini dunyoga keltirib, oq yuvib, oq taragan onalarni nazardan chetda qoldirmagan holda, tadbirda ota maqomining ustunligi, shu bilan birga mas'ulligi e'tirof qilindi.

— Bu kabi tadbirlarni uyushtirish biz ustozlarga zavq bag'ishlaydi, — deydi ushu ta'lim muassasasining ma'naviy-ma'rifiy ishlari bo'yicha direktor o'rinosari Dilfuza opa To'xtaxo'jayeva.

Tadbirda «Mening otam hammadan yaxshi» insholar ko'rik-tanlovi g'oliblariga, hamda ota va bolalar bilan o'tkazilgan tanlovda g'olib bo'lgan otalarga sovg'a'lar ulashildi.

Jamoliddin ABDULLAYEV

Mamlakatimizda kasb-hunar egallashni niyat qilgan o'g'il-qizlarimiz uchun keng imkoniyatlar yaratilgan. «Barkamol avlod» bolalar ijodiyot markazlari faoliyatining yo'lga qo'yilishi, ana shu g'amxo'rlikning bir namunasidir.

«Iste'dod», «Yurt kelajagi» kabi ko'rlik-tanlovlarida to'garagimiz a'zolaridan Maftuna Akbarova, Sarvinoz Musaxo'jayevlar badii publisistika, she'riyat yo'naliishlarida yaxshi natijalarni qo'lg'a kiritdi. Eng quvonarli, 14 nafar yosh iqtidor egalarining she'riy to'plamlari nashr qilindi.

To'garagimiz a'zolarining ijod namunalarini sevimi gazetamizga yuboryapmiz. Shu o'rinda «Tong yulduzi»ning har bir sonini qiziqib o'qib borishimiz, unda berilayotgan she'rlar va hikoyalar o'quvchi-shogirdlarimizga manzur bo'layotganini alohida ta'kidlab o'tishni istardim.

Zarifaxon MAHKAMOVA, Farg'onona viloyati, Uchko'prik tumanidagi «Barkamol avlod» bolalar ijodiyot markazi qoshidagi «Yosh jurnalist va notiq» to'garagi rahbari

VATANIMNI KUYLAYMAN

Har kuni bazm, bayram,
O'lkam juda ham ko'kam.
Yurtboshimiz bizlarga –
Yaratdilar zo'r imkon.

Maktab, kollej, litseylar,
Qo'ynida bilim jo'shar.
Ular shahar, qishloqlar,
Husniga husn qo'shar.

Kunda maktabga borib,
Shodon o'qib qaytamiz.
Vatanimiz nomini,
Qo'shiq qilib aytamiz.

Mushtariy ASHURALIYEVA,
2-IDUMning 7-sinf o'quvchisi

BOBOMIZ BOBUR

Andijonda tug'ilib o'sib,
G'azallardan inju terganlar.
Iste'dodi birla lol etib,
Bizga qancha shodlik bergenlar.

Qalbimizda yashaydi mangu,
Hech so'nmagay ijod san'ati.
Men ijodning yo'llin tanladim,
Shoh Boburning bo'lib qanoti.

Gulhayo HUSANOVA,
1-umumta'l'm maktabining 9-sinf o'quvchisi

QUYOSH SIZGA O'XSHAYDI, ONA

Mehringizdan yaraladi dunyolar,
Allangizdan yashnab ketar sahrolar,
Quvonsangiz to'iqinlanlar daryolar,
Quyosh sizga o'xshab ketar, Onajon.

So'zingiz har qanday dilga yodagi,
Bahor sochingizga gullar taqadi.
Hamma havas birla Sizga boqadi,
Quyosh sizga o'xshab ketar, Onajon.

Xadicha QO'CHQOROVA,
14-umumta'l'm maktabining 7-sinf o'quvchisi

UCHKO'PRIKNING BARKAMOL AVLODLARI

Tuman «Barkamol avlod» bolalar ijodiyot markazi qoshidagi «Yosh jurnalist va notiq» to'garagi a'zolari ham ko'plab muvafqaqiyatlarga erishib kelmoqda. Jumladan, «Kamalak» yulduzlarida festivalining viloyat bosqichida o'quvchilarimiz 2013-yildan buyon faxli 1-o'rinni egallab kelayotir. Qolaversa, Respublika Yozuvchilar uyushmasi tomonidan uyuşhtirilgan

NIMA CHARXLAR AQLNI

Shudgor qilish maqsadda,
Qotib yotgan maydonni.
Dehqon buva egovlar,
Beti uchgan ketmonni.

G'allakor deb o'zicha:
«Bug'doyzorda ish talay».
O'tmas bo'lgan o'rog'in,
Qayroq toshga ishqalar.

Charx-chi sochib atrofga,
Qora temir zarrasin.
Terlab-pishib o'tkirlar,
Duradgorning arrasin.

Shunday ekan o'quvchim,
Nima charxlar aqlni?
Uni bilgan topadi,
Ko'p maqol va naqlni.

Zehning bo'lsa savolim,
Javobin top shu topda.
Qani ayt-chi, nima u,
Bilmaysanmi?
Kitob-da!

YOSHLIK QADRI

Yoshlik – gul fasli,
Yoshlik – beg'ubor.
Beriladi u,
Hayotda bir bor.

Yoshlik – bebab
Qimmat oltindan.
Eсли yosh buni,
Anglar oldindan.

G'animat bilib,
Har soat, kunni.
Bekor o'tkazmas,
Hattoki tunni.

Ochib bilimlar,
Bulog'i ko'zin.
Yaxshi hunarga,
Uradi o'zin.

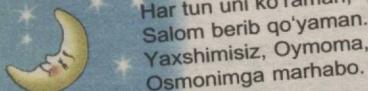
Yoshlik qadriga
Yosh yetsa har vaqt.
Kelajagida
Uni quchar baxt.

Erkin QAMBAR,
Namangan viloyati

OYMOMA

Tunning qirolichasi,
Osmonning parvonasi.
U kim bo'ldi, desangiz,
Yulduzlarining onasi.

Har tun uni ko'raman,
Salom berib qo'yaman.
Yaxshimisiz, Oymoma,
Osmonimga marhabo.

Oymomajon, oymomam,
Yashnadi dasht-u dalam.
Sizni chorlab turaman,
Niyatlarim bir olam.

Mushtariy RO'ZIYEVA,
Samarcand viloyati, Qo'shrabot
tumanidagi 26-umumta'l'm
maktabining 7-sinf o'quvchisi

BAHOR

Qaldirg'och uchib keldi,
Gullarni quchib keldi.
Dala, bog'lar yashnadi,
Bahor fasli boshlandi.

Navro'z bayrami keldi,
Ko'kka uchirdik varrak.
Gullarning ochilishi,
Bahordan berar darak.

Nasiba RASHIDJONOVA,
poytaxtimizning Chilonzor
tumanidagi 200-umumta'l'm
maktabining 4-«G» sind o'quvchisi

Malika o'zi tengcur
bolalar bilan ko'-
chada «Oq terakmi, ko'k terak
terak»

o'ynayotgandi. Uning do'stlari:

– Oq terakmi, ko'k terak,
bizdan sizga kim kerak? – deb
so'rashdi.

– Malika kerak, deb
chuvalshadi raqib jamoa bolalari.

U to'g'ridagi bir-birining
qo'llarini ushlagan
bolakaylar to monga
yugurish o'rniqa boshqa

tomonga chopib ketdi.

– Ur-r-e, dadajonim kelyaptilar!
– degan ovozi eshitildi.

Men sizni judayam sog'indim... Malika
engashgan dadasingning bo'ynidan
quchdi.

– Asal qizimga kitob, – deya qo'lidagini
qizalog'iga berdi.

Malika dadasi bilan yetaklashib uylari
tomon ketdi.

– Darslarining qildingmi, oppog'im?

– Ha, hammasini bajardim, bugun
ikkita «5» baho oldim. Ustozimiz Saodat
opa kimda kim darslarni o'z vaqtida
tayyorlab, a'lo baholarga o'qisa, u
kelajakda komil inson bo'ladi, dedilar.

ORASTA QIZALOG

Ertasi kuni kechga
tomon momoqaldi-
roq gumburlab,
sharros yomg'ir
quydi. Bu orada
u dadasi sovg'a qilgan kitobini
mazza qilib o'qidi.

Malika dadasing
ishdan qaytishini kut-
kuta oxiri uxbab qoldi.

U tong otishi
bilan ham-
madan oldin
turdi. Dadasi
kecha ishdan
kech qaytgani-
ni poygakdag
tuflisidan bildi.

Malika tuflini asta hovliga olib chiqib,
tozalab yuvib, joyiga qo'ysi.

Nonushtadan so'ng dadasi ishga
otlanar ekan, moylab qo'yilgan tuflisini
kiyayotib, Malikaning onasiga yuzlandi:

– Tuflimni yanada yaxshilab tozalabsiz,
onasi.

– Yo'q, dadajonisi, qizingiz Malika yuvib
qo'ysi, – dedi Gulnora opa kulimsirab.

– Qizimiz aqli, odobi.

Bu gapni eshitib turgan Malika:
– Dadajon, siz olib kelgan kitobda orastalik
haqida yozilgan ekan, – dedi.

Ona quvonib ketib, qizining yelkasidan
mehr bilan quchdi...

Shavkat KAZAKBAYEV

Andijon viloyati, Izboskan tumanidagi Chuvama qishlog'iga yo'lingiz tushib, tadbirkor lqboljon Yunusov haqida so'rasangiz, qishloq ahli bu insonni og'zidan bol tomib maqtaydi. Uzoq yillar murabbiylilik sohasida mehnat qilgan lqboljon aka, bugun tumanning eng ilg'or tadbirkorlaridan.

CHUVAMADA katta futbol BAYRAMI

Sportga mehri bo'lakcha bo'lgani uchun, qahramonimiz o'zi tug'ilib o'sgan qishloqda tez-tez futbol musobaqlari tashkil etib turadi. Quvonarlisi, yaqinda bo'lib o'tgan navbatdagi turnir ham uzoq-yaqindan kelgan yosh charm to'p ustalari orasidan ko'plab iste'dod egalarini kashf etdi.

Qishloqdagagi 29-umumta'limg maktabi stadionida o'tkazilgan bahslar futbol muxlislariga bir olam quvонch ulashdi. Ayniqsa, «Yuqori Chuvama» hamda Oltinko'l tumanidan kelgan «Ko'makay» jamoalar o'zlarining ajoyib o'yinlari bilan turnirga jiddiy tayyorgarlik ko'rganini amalda isbotladilar. E'tiborlisi, bu jamoalar barcha raqiblarini ishonchli tarzda mag'lub etib, final bosqichiga yo'llanmani qo'liga kiritishdi.

Hal qiluvchi bahs oldidan o'yingohga minglab muxlislar yig'ildi. Ular o'yinchilaming har bir harakatlarini olishlab, o'z jamoalarini g'alaba sari ruhlantirdilar. Tengurashlar ostida o'tgan uchrashuvda oltinko'lilik futbolchilar 5:4 hisobida g'alaba qozonib, bosh sovrinni qo'iga kiritishdi. O'yin yakunlangach, g'oliblarga musobaqa tashkilotchilarining qimmatbaho sovg'alarini topshirildi.

Bugungi kunda aholi o'rtaida sog'lim turmush tarzini targ'ib etish, sportni yanada ommalashtirish maqsadida sport musobaqlarini o'tkazish an'anga aylangan. «Sog'lim ona va bola yili» Davlat dasturi doirasida Kasaba uyushmalari federatsiyasi Kengashi tomonidan tashkil etilgan

«Sog'lim oila» SPORT MUSOBAQASI

yangi oilaviy sportchilarni kashf etdi.

Mazkur musobaqaning Toshkent viloyati bosqichida 40 ta eng kuchli oilaviy jamoalar bahslashdi.

Ular yugurish, sakrash, estafeta, akrobatika, arqon tortish, to'pni nishonga otish shartlari bo'yicha bellashdilar. O'gil farzandli oilalar o'rtaida bahslarda bekobodlik Sadiyevlar oilasi g'oliblikni qo'iga kiritgan bo'lsa, Parkent tumanidan Nurmatovlar oilasi qizli oilalar o'rtaida birinchilardan bo'lishdi.

Shukrulla G'ULOMOV

Yaqinda maktabimizda «MENING ONAM – SPORTCHI»

nomli musobaqa bo'lib o'tdi.

Bellashuvda ushu ta'lim maskanida o'quvchilarga saboq berayotgan 5 nafr ayol o'qituvchi o'z farzandlari bilan ishtiroy etdi.

Qatnashchilar estafetali va to'siglar aro yugurish, darvozaga to'p kiritish, arg'amchida sakrash, stol tennisini kabi 5 ta shart bo'yicha o'zaro kuch sinashdilar.

Yakunda ona tili va adabiyot fani o'qituvchilari Munira Namozova o'z oilasi bilan 1-, Shohida Narziyeva 2-, boshlang'ich sinf o'qituvchisi Munira Berdiyeva esa 3-o'inni qo'iga kiritdi.

G'oliblar maktab ma'muriyatini tonomidan faxriy yorliq va esdalik sovg'alarini bilan taqdirlardi.

Farhad UBAYDULLAYEV,
Navoiy viloyati, Qiziltepa tumanidagi
3-umumta'limg maktabining ma'naviy-
ma'rifiy ishlari bo'yicha
direktor o'rinosari

«Sog'lim avlodni tarbiyalash buyuk davlat poydevorini, farovon hayot asosini qurish deganidir.

Prezidentimizning bu so'zlarini mushohada qilarkanman, barcha joylarda bo'lgani kabi bizning maktabimizda ham yosh avlod kamoloti yo'lida amalga oshirilayotgan ibratlari ishlardan qalbim faxr-u iftixorga to'ladi.

Ayniqsa, qizlar o'rtaida sportni ommalashtirish, ular orasida sog'lim turmush tarzini qaror toptirish borasida qilinayotgan ishlar tahsinga loyiq.

Ana shunday sharoitlardan unumli foydalanib, o'z orzulari sari dadil odimlayotgan iqtidorli shogirdlarimidan biri Sarvinoz Rustamova bo'ladi. U mana bir necha yillardiki, sportning karate turi bilan muntazam shug'ullanib kelmoqda. E'tiborlisi, u bugunga qadar viloyat va respublika miyisosida bo'lib o'tgan turli musobaqlarda munosib ishtiroy etib, yaqinlari va murabbiylari ishonchini oqlamoqda. Maktabimizdagи barcha qizlar ham Sarvinoza havas bilan qarashadi, unga o'xshashga intiladi. Men ana shunday bilimli va iqtidorli o'quvchim borligidan faxlanaman.

Xorshida IBRAGIMOVA,
Xorazm viloyati, Xonqa tumanidagi 37-umumta'limg maktabining
boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Bokschilarimiz Litvada tengsiz

Bokschilarimizning qit'a va jahon championatlar, turli nufuzli xalqaro musobaqlarda qo'liga kiritayotgan olamshumul g'alabalari o'zbek sporti dovrug'ini butun dunyoga yoymoqda.

Kuni kecha Litva poytaxti Vilnius shahrida bo'lib o'tgan turnirda yosh charm qu'lqop ustalarimiz erishgan muvaffaqiyat, bokschilarimizning qanday kuchga ega ekanini yana bir bor ko'rsatib berdi.

Musobaqada Ozarbayjon, O'zbekiston, Qozog'iston, Rossiya, Fransiya, Venegriya, Hollandiya kabi 17 ta davlatdakelgan bokschilar g'oliblik uchun babs olib bordi.

Iqtidorli yosh charm qu'lqop ustalarimiz Abu Nuranov (-64 kg) va Profso Rorimsha (-91 kg)lar turnirning yarim finaliga qadar yetib borib, yakunda bronza medali bilan taqdirlandi. Shuningdek, Shunqor Abdurasulov (-56 kg), Sanjar Tursunov (-81 kg) va Abdulla Xudorganov (+91 kg) raqiblariga hech qanday imkoniyat qoldirmay, shohsupaneng eng yuqori pog'onasidan joy oldi.

Shunday qilib, 3 ta oltin va 2 ta bronza medali bilan o'zbekistonlik bokschilar umumjamoa hisobida birinchi o'rinni qo'iga kiritdi.

Sa'dullo TURSINOV

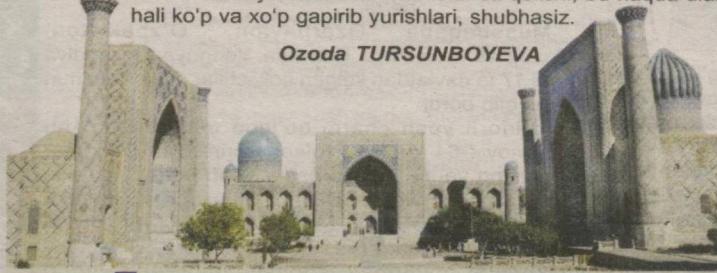
Sarvinozdan minnatdorman

Samargandga sayohat

Mana, ta'til kuni
lari ham tugab, 4-chorak boshlandi. Ta'tilni
hammangiz mazmuni o'tkazgansiz, albatta.
Ayniqsa, poytaxtimizning 21-, 22-, 23-Mehribonlik
uylari tarbiyalanuvchilar uchun ta'til kunlari
yanada quvonchli bo'ldi, desak, adash-
maymiz.

Boisi, «Sog'lom avlod uchun» xalqaro xayriya Fondi, «O'zbekiston temir yo'llari» AJ hamda qator tashkilotlar hamkorligida bolalarga ajoyib tuhfa tortiq qilindi. Ular yurtimizning ko'hna shahri – Samargandga bir kunlik sayohat yushtirishdi. Sayohat davomida bolajonlar Registon maydoni, Samargand tarixi muzeyi, Go'r'i Amir maqbaralarini bilan tanishish barobar buyuk bobolarimizdan qolgan boy tarixiy merochning guvohi bo'ldilar. Bolajonlarning ilk sayohatlari bir umr eslarida qolishi, bu haqda ular hali ko'p va xo'p gapirib yurishlari, shubhasiz.

Ozoda TURSUNBOYEVA

Eng, eng, eng... Bu qiziq!

* Duyodagi eng katta kitob Amsterdam muzeylaridan birida saqlanadi. Bu kitob «Dengiz qoidalari to'plami» deb nomlanadi. Uning eni 1 metr, qalinligi yarim metr, uzunasiga esa o'rta bo'yli kishidan ham balanddir;

* Eng og'ir kitob Londonning Britaniya muzeyida saqlanadigan geografik atlas hisoblanadi. Uning bo'y 1 metrdan ortiq va og'irligi 320 kilogrammdir;

* Eng katta kitoblar ro'yxatidan yana biri – «Magnificent Maps: Power, Propaganda and Art» ham o'rinni o'rgan. 37 ta xaritani o'zida jamlagan bu nodir mo'jizaning balandligi 1.75 m, eni esa 1.9 m ni tashkil etadi. U 1660-yili Britaniya qiroli Karl II ga sovg'a qilish uchun savdogar Yoxannesom Klenke tomonidan maxsus chop ettirilgan.

Internet materiallari asosida Xosiyat HASANOVA tayyorladi

XANDALAR

– Suv inson hayotida juda muhim o'r'in tutadi, – dedi o'qituvchi.
– Qani, kim bunga misol keltiradi?
– Men, – dedi Akbar qo'lini baland ko'tarib.
– Agar suv bo'maganida, biz suzishni bilmagan bo'lardik...

O'qituvchi:
– Shuni unutmangki, bolalar, hayot uchun eng zarur bo'lgan kislrorod 1773-yilda kashf qilingan.

O'quvchi:
– Aytинг-chi, ustoz, ungacha odamlar nima bilan nafas olishgan?..

– Yoshing nechada, bolajon?
– Besh yoshdamon.
– Bo'lishi mumkin emas, axir bo'ying soyabon bilan teppa-teng-ku...
– Soyaboningiz necha yosha?

Internet materiallari asosida Shoh MUHAMMAD tayyorladi

8

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Kalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati
Markaziy Kengashi,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga
qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya fondi.

Bosh muharrir
Feruza ADILOVA

Gazeta O'zbekiston Matbuot
va axborot agentligida
0208-raqam bilan 2007-yil
2-fevralda ro'yxtidan o'tgan.

7-aprel – Butunjahon salomatlik kuni

SALOMAT BO'LING, AZIZ TENGDOSHIM!

Bilasizmi, aziz tengdoshlar, 7-aprel sanasida butun dunyo bo'ylab Salomatlik kuni nishonlanadi. Yurtimizda biz yoshlarning har tomonlama barkamol, sog'lom avlod bo'lib voyaga yetishimiz yo'lida juda ko'p ishlar amalga oshirilmoqda. Ayniqsa, yillarga nom berilishida sog'lom avlodga alohida

KITOB O'QIGAN BOLA

Nur taralar ko'zidan,
Bilinadi so'zidan,
Kitob o'qigan bola.

Unda mujassam odob,
Yuzi misoli oftob,
Kitob o'qigan bola.

Suhbat to'la ma'no,
O'qishlari ham a'llo.
Kitob o'qigan bola.

Hurmat qilar kattani,
Bajaradi va'dani,
Kitob o'qigan bola.

E'zoza MUHAMMEDOVA,
poytaxtimizning Uchtepa
tumanidagi 193-umumta'lum
maktabining 8-«D» sinif
o'quvchisi

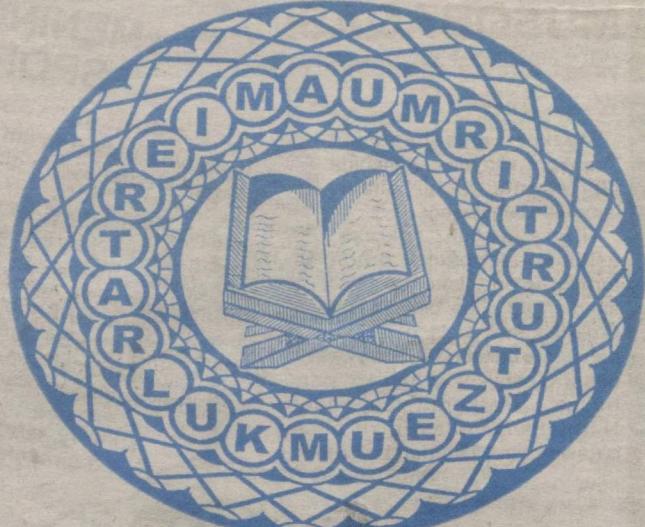
urg'u
berilishi
e'tiborga molik. Ushbu yilning «Sog'lom ona va bora yili» deb nomlanishi ham o'tgan «Ona va bora yili», «Oila yili», «Sihat-salomatlik» yillari bilan uzbiv bog'liqdir.

Yoshlar o'rtasida «Toza qo'llar», «Sog'lama – sog'lom aql» aksiyalarining tashkil etilishi, «Umid nihollar», «Barkamol avlod» singari sport musobaqalarining o'tkazilishi ham bizning salomatligimiz yo'lidagi sa'y-harakatlarining bir bo'lagi hisoblanadi. U, avvalo, har birimizning oddiy gigiyenik qoidalarga rioya qilishimizdan boshlanadi. Ana shu biz uchun oddiyedek tuyuladigan salomatlik qoidalariha amal qilsak, nur ustiga a'llo nur bo'ladi.

Odina SAHOBIDDIN qizi,
Yunusobod tumanidagi
96-umumta'lum maktabining
9-«A» sinif o'quvchisi

BO'SH O'TIRMAY, BOSH QOTIR!

TEMURIYLAR MASH'ALASI

Chizma aylanalaridan bosh harfni topib, chiziqlar bo'yicha o'qish bilan topshiriqni bajaring. Shunda ularidan jahonga mashhur nodir asar va uni yozib qoldirgan yirik davlat arbobini bilib olasiz.

Foziljon ORIPOV

4-aprel 2016

TAHIRIR HAY'ATI:
Omonulla YUNUSOV,
Dilshod KENJAYEV,
Bahodir G'ANIYEV,
Svetlana INOMOVA,
Murtazo SULTONOV,
Zoir ISAJONOV,
Vahobjon RAJAPOV,
Zikrilla TESHABOYEV,
Feruza JALILOVA,
Feruza MATYOQUBOV
(mas'ul kotib)

Navbatchi
muharrir
Shavkat
KAZAKBAYEV
Rassom
Feruzbek
KAMOL o'g'li
Sahifalovchi-
dizayner
Shaxobiddin
MAXMADIYEV

Manzilimiz:
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 100129.
Obuna indeksi: 198.
e-mail:
info@tongyulduzi.uz
www.tongyulduzi.uz

Tel/faks: 244-63-08
Tel/faks:
(99871) 244-38-10

«O'zbekiston»
NMIUda chop etildi.
Tahririyatga kelgan barcha qo'lyozmalar tahrir qilinadi,
mualliflarga qaytarilmaydi.
Haftaning dushanba kuni chiqadi.
Shakli A-3, 2 bosma taboq.
ISSN 2010-6092
Adadi – 50 088
Buyurtma – S 5577